

Akademiker delar mest lika

Bibliotekarier, kemister och civilingenjörer är exempel på yrken där kvinnor och män delar mest lika på föräldrapenningdagarna. En manlig bibliotekarie tar i genomsnitt ut 137 dagar, att jämföra med genomsnittet i landet på 69 dagar för männen.

Mest jämställt i yrken som kräver högre utbildning

Uttaget av föräldrapenning skiljer sig mycket åt i olika yrken. I de flesta yrkeskategorierna är förhållandet mellan de uttagna dagarna det motsatta för kvinnor och män; tar kvinnorna ut färre dagar så tar männen ut fler och tvärt om. Arbeten som kräver högre utbildning (till exempel fysiker, kemister, civilingenjörer och arkitekter) är den kategori där föräldrar delar mest lika på uttaget, och där kvinnor i genomsnitt tar ut färre dagar och män fler. Den yrkesgrupp där kvinnor tagit ut minst antal dagar är fysiker och kemister som i genomsnitt tagit ut 200 dagar. De yrken där män tagit ut störst antal dagar är arkivarier och bibliotekarier där motsvarande siffra är 137 dagar.

En yrkeskategori som bryter mönstret är föräldrar som arbetar inom ledningsarbete, där både män och kvinnor i genomsnitt tar ut få dagar och där kvinnor i stor utsträckning delar lika på uttaget med den andra föräldern medan männen inte gör det. I den här yrkeskategorin finns också de män

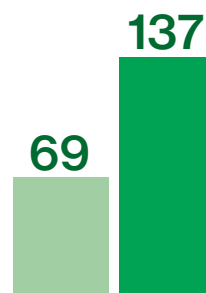
Korta analyser 2016:1

Försäkringskassan
Avdelningen för analys och prognos

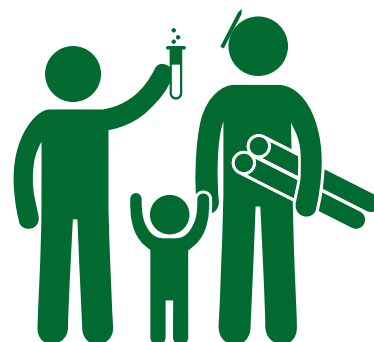
Korta analyser är en rapportserie från Försäkringskassan som presenterar aktuell statistik och analys i ett kort format. I slutet av rapporten finns länkar om du vill läsa mer.

ISBN: 978-91-7500-391-7

FK-nr: 116-3

Män i Sverige tar i genomsnitt ut 69 dagar. För manliga bibliotekarier ligger genomsnittet på 137 dagar.

Om statistiken

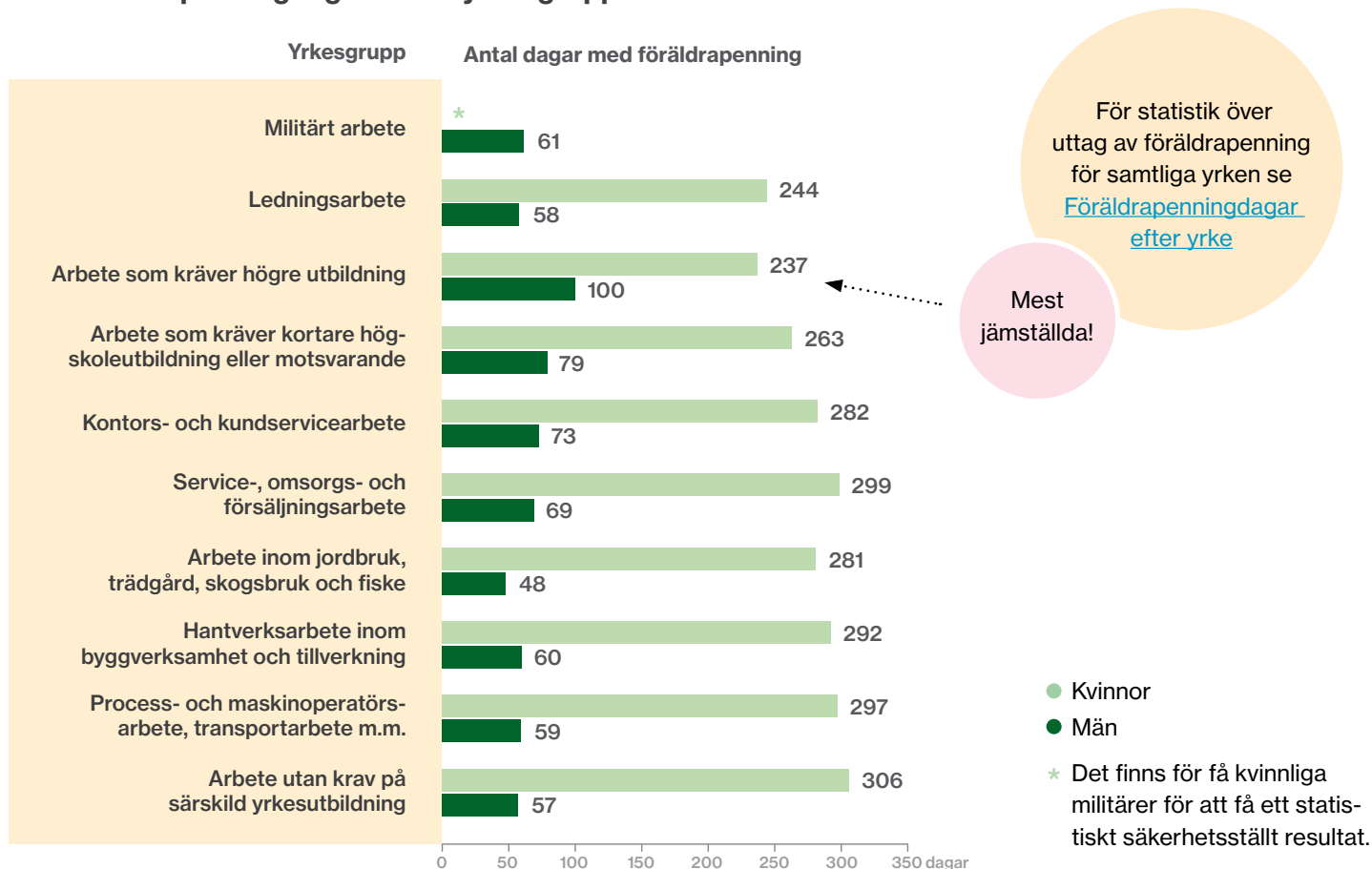
Den här rapporten bygger på statistik över utbetalningar av föräldrapenning som har skett till dess att ett barn fyllt två år. Barn födda 2005, 2008, 2011 och 2013 har studerats och endast föräldrar som varit vårdnadshavare tills barnet fyllt två år och där en förälder är man och en är kvinna finns med. För att redovisas i yrkesstatistiken måste det finnas minst 80 personer i en yrkeskategori.

I texten benämns yrkeskategorin arbeten som kräver teoretisk specialkompetens som akademikeryrken eller arbeten som kräver högre utbildning.

Att dela lika

Att dela lika på dagarna är här definierat som att föräldrarna har tagit ut 40–60 procent av de utbetalda dagarna när barnet fyllt två år.

Antal föräldrapenningdagar i olika yrkesgrupper

som tar ut minst antal dagar. Män som arbetar som verkställande direktörer och verkschefer har i genomsnitt endast tagit ut 35 dagar och 46 procent har tagit ut mindre än 5 dagar när barn födda 2013 fyllt två år.

Par där båda har akademikeryrken delar mest lika

Mest jämställt uttag finns bland de par där både kvinnan och mannen har ett arbete som kräver högre utbildning. För par med barn födda 2013 har kvinnor i genomsnitt tagit ut 220 dagar och män 112 dagar. I den här gruppen finns även störst andel par som delar lika på uttaget, 36 procent av paren har delat lika på dagarna jämfört med 14 procent bland alla par.

Fler dagar för män i kvinnodominerade yrken

I de tio mest kvinnodominerade yrkena har män i genomsnitt tagit ut fler dagar än genomsnittet för samtliga (69 dagar), förutom frisörer och annan servicepersonal som har tagit ut 51 dagar. I de tio mest mansdominerade yrkena har män i genomsnitt tagit ut färre dagar än genomsnittet för samtliga förutom grovarbetare som har tagit ut lika många.

Reserverade dagar

Under de år som ligger till grund för den här analysen var 60 av de 480 föräldrapenningdagarna reserverade åt vardera föräldern, vilket innebär att en förälder inte kan ta ut mer än 420 dagar. Från och med år 2016 är 90 av de 480 dagarna reserverade.

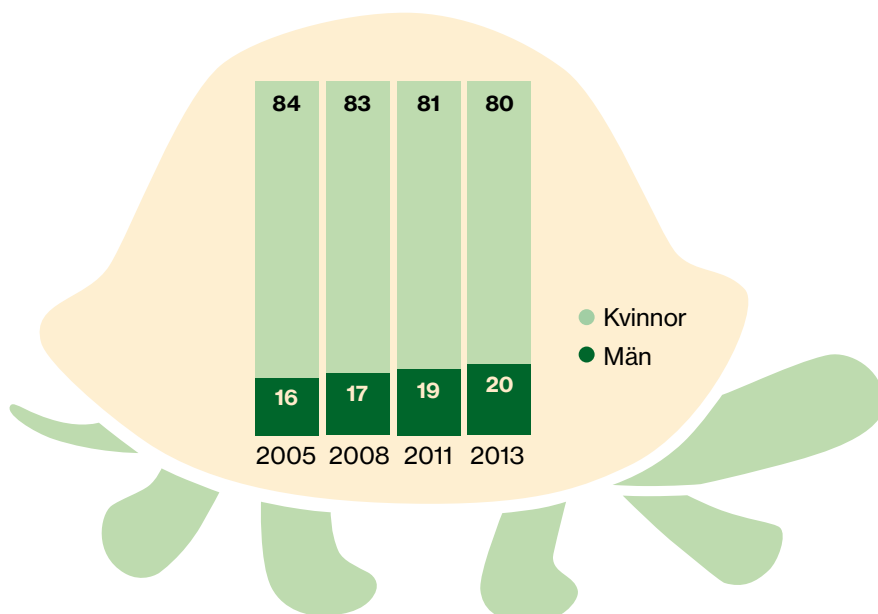
Män i kvinnodominerade yrken tar ut fler dagar

10 mest kvinnodominerade yrkena	Dagar i genomsnitt för män	10 mest mansdominerade yrkena	Dagar i genomsnitt för män
Kontorssekreterare och dataregistrerare	85	Maskin- och motorreparatörer	53
Förskollärare och fritidspedagoger	104	Byggnads- och anläggningsarbetare	62
Sjuksköterskor	110	Gjutare, svetsare, plåtslagare m.fl.	60
Bokförings- och redovisningsassistenter	82	Grovarbetare inom bygg och anläggning	69
Barnmorskor; sjuksköterskor med särskild kompetens	92	Elmontörer, tele- och elektronikreparatörer m.fl.	61
Vård- och omsorgspersonal	74	Byggnadshantverkare	64
Sjukgymnaster, tandhygienister m.fl.	107	Smeder, verktygsmakare m.fl.	53
Psykologer, socialsekreterare m.fl.	125	Maskinförare	46
Frisörer och annan servicepersonal, personliga tjänster	51	Gruv-, bergarbetare och stenhuggare	57
Grundskollärare	93	Militärer	61

Fler delar på dagarna, men de flesta gör det inte

Kvinnor står för den allra största delen av föräldrapenninguttaget. Visserligen blir uttaget allt mer jämställt men jämförelser mellan föräldrar med barn födda 2005 och 2013 visar att utvecklingen går långsamt. Mammor till barn födda 2005 har i genomsnitt tagit ut 291 dagar och pappor 56 när barnet fyllt två år. Motsvarande siffra för barn födda 2013 var 276 dagar för mammor och 69 för pappor. Andelen par som delar lika på dagarna har stigit från 8 procent till 14 under samma tidsperiod vilket är en ökning med 70 procent, men andelen män som tagit ut färre än 5 dagar har bara minskat från 28 till 24 procent. Fortfarande är det färre än hälften av alla pappor (44 procent) som tagit ut fler än de 60 reserverade dagarna.

Andel föräldrapenningdagar för kvinnor och män, procent

Män i ledande ställning ökar från låg nivå

För kvinnor har antalet dagar mellan 2005 och 2013 minskat i ungefär lika stor utsträckning i alla yrkeskategorier, men för männen ser det något olika ut. Framförallt är det män som arbetar med ledningsarbete som har en större procentuell ökning än övriga, även om det fortfarande är en av de yrkesgrupper som tar ut färre dagar än genomsnittet. För män med militärt arbete har uttaget av föräldrapenning förändrats mindre än för övriga yrken.

Yrke en av flera faktorer

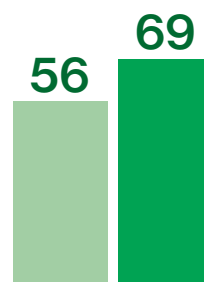
Uttaget av föräldrapenning varierar från par till par, så gör även föräldrarnas situation och förutsättningar när de får barn. Det finns skillnader i uttaget beroende på vad föräldern har för yrke. De som delar mest jämställt är föräldrar med arbeten som kräver högre utbildning, där kvinnor i genomsnitt tar ut färre dagar och män fler än i övriga yrkeskategorier. Mest jämställda är de par där både mamman och pappan arbetar med yrken inom den här kategorin.

Det finns stora skillnader i uttaget beroende på utbildningsnivå. Kvinnor med eftergymnasial utbildning tar i genomsnitt ut färre dagar än kvinnor utan eftergymnasial utbildning. För männen gäller det omvända med fler dagar för män med eftergymnasial utbildning än för män utan. Yrke och utbildningsnivå är starkt sammankopplade, men det finns skillnader i uttaget mellan yrken som inte kan förklaras av utbildningsnivå. Till exempel skiljer sig människens uttag i kvinno- och mansdominerade yrken.

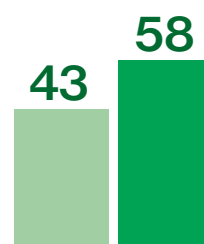
Verkar för jämställt uttag

Försäkringskassan har i uppdrag av regeringen att verka för ett mer jämställt uttag av föräldrapenningen. Med statistik, som ligger till grund för denna analys, följer vi kontinuerligt utvecklingen. Som en del i uppdraget för ett mer jämställt uttag har även en attitydundersökning av arbetsgivares inställning till föräldraledighet genomförts. För att ta del av resultaten i attitydundersökningen se [Arbetsgivares syn på föräldraledighet](#)

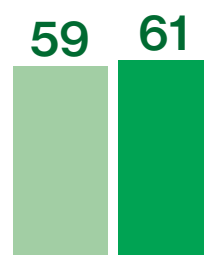
Antal föräldrapenningdagar

Samtliga män

Män med ledningsarbete

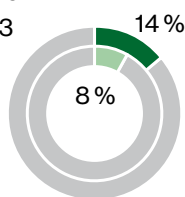

Män med militärt arbete

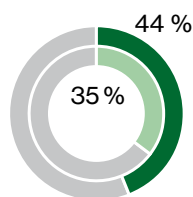
● 2005
● 2013

Långsam utveckling mot mer jämställt uttag

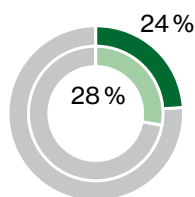
● 2005
● 2013

Andel föräldrar som delar lika på dagarna

Andel män som tagit ut fler än 60 dagar

Andel män som tagit ut färre än 5 dagar

.....

! Viktigaste slutsatserna:

- Uttag av föräldrapenning för kvinnor och män skiljer sig mellan olika yrken
- Föräldrar i yrken som kräver högre utbildning delar mest lika på föräldrapenningdagarna
- Män i kvinnodominerade yrken tar ut fler dagar än män i mansdominerade yrken
- Fler delar lika, men utvecklingen går långsamt. Andelen par som delar lika har ökat från 8 procent (för barn födda 2005) till 14 procent (barn födda 2013)
- Färre än hälften av alla pappor (44 procent) tar ut fler än de 60 reserverade dagarna

.....

Kontakt

Presstjänsten
010-116 98 88

Författare

Andrea Kolk
Analytiker
Avdelningen för analys och prognos

Läs mer

[Familjepolitik för alla? En ESO-rapport om föräldrapenning och jämställdhet](#), Rapport 2015:5, Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi

[De jämställda föräldrarna. Vad ökar sannolikheten för ett jämställt föräldrapenninguttag?](#), Socialförsäkringsrapport 2013:8, Försäkringskassan

[Ojämställd arbetsbörda. Föräldrapenningens betydelse för fördelning av betalt och obetalt arbete](#), Socialförsäkringsrapport 2013:9, Försäkringskassan

[Effekter av jämställdhet av reformer i föräldrapenningen](#), rapport 2013:17, Inspektionen för socialförsäkringen

Källor

[Försäkringskassans statistik om uttag av föräldrapenning per yrke](#)

[Standard för svensk yrkesklassificering \(SSYK96\)](#)

[Yrkesregister med yrkesstatistik, Statistiska centralbyrån](#)